

Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 13.

Treschdeenâ, 28. Merz (9. April).

1873.

Redakteera adresse: Pastor Salranowicz Luttringen, pr. Krauenburg, Kurland.
Expeditijsa Westhorn l. (Kehher) grabmatu bobde Jelgawâ.

Mahditajs: Wisjannafahs sinuas. Daschadas sinuas. Nafis. Generalis G. von Sals. Weens pluffas flimmais. Dahwanas fawentas. Par sinuu. Labbibas un preeschu tirgus. Sluddinafchanas.

Wisjannafahs sinuas.

Behterburga. Japanas suhtitee no Keisara Maj. tappa fawemti.

Drenburga. Kasalinflas farra pulki, kurreem arri leel-firts Nikolai Nikolajewitsch peedallihst, appaksch palkaw-neeka Kolchor l. komandas 4. Merz us Kihwu dewufchees zekâ. Us zekâ tee papreeksch wehl faweenofees ar general Kaufmann l. farra spehku, kas jau 23. Febr. un 3. Merz no Tafschend pilfehsta pret Kihweescheem us zekâ taifjufchees. (Nord. Pr.)

Wahzijas keisars Behterburgâ pabuhfchoht 10 deenas. Tee gwardijas farra pulki, kas par scho laifu Wahzu keisaram par gohda wakti tohp peedohti, no Keisara jau pah-raudstii un par to, ka wifs pareisi pehz Keisara patifschanas tappa atrasts, dabuja pateizibu un katrs saldats pa 25 kap.

Berline. Walfisrahta fapulzefchanas lihds 21. April tappa flehgta.

Bersalka. Presidenta v. Gröwy weeta Franzijas tau-tas weeneeku fawulze Buffet (l. Biffé) l. fewim par presi-denti iswehleja.

Kohma. Sastimnis pahweis atkal fahk labbotees. Kreemijas leel-firts Wladimirs te atbrauzis.

Halifats pilfehsta atwesti 300 zilweti, isglahbti no ta „Atlantik“ fugga, kas jubra nogrimma. 738 zilweti, starp kurreem dauds fewim un behrnu, noslibta lihds.

Kihgâ. Tee preeksch Jesus draudsi jauniswehleti mahzi-taji Hakau un Bergmann, no zeen. superdenta Dr. Boelchau l. 10. Merz Jesus basniza par mahzitajeem tappa eewesti.

Par baltu sehrgu tohp sluddinahts, ta no 10. — 17. Merz fasilimma 44, isweffelajahs 49, nomirra 10, palikka ahrstefchana wehl 115 zilweti. R. S—z.

Pee Jelgawas leeluppé leddus jau 17. Merz pehz pus-deenas bij fahzis eet, uhdens kahpa 5 pehdas un ohtra deena leeluppe jau bij skaidra; tomehr wehl pabri deenas raddahs leddus plohtes, kas nahja wehl no augshas.

Pee Kihgas 20. Merz leddus us leijas puffi no tilta jau bij aifgabjis, tik wehl stahweja augfchpus jauna tilta aif-dambejees, bet to nakt us 21. Merz fahka arri tas kufteht un eet; gahja wifs labbi us leiju; pee Baltahs basnizas atkal bij leddus wiffas daugawas plattumâ nodambejees, bet bij tik tschaugans, ta ka nezil ilgi neturrejahs.

Behterburga. Muhfu Kungs un Keisars Juni mehnefcha eefahkumâ buhfoht braukt us Wihni, apmekleht leelo istahdi un no turrenes tad dohfohtees us Sorento Italiâ, kur muhfu augsta Keisarene weffelajahs.

Geksch „Nord. Presse“ irr lassama luhgshana pehz palihdsibas, ka warretu to jauno lutteru basnizu un slohlu Behterburgâ, kas jau buhwé nemti, pilnigi uftaifst. Lihds schim winpus Newas bij tik mafs luhgshanas nammiash, kurrâ tas lutteru mahzitajs preeksch tahdeem luttereem, kas tik pa freewifki ween proht, teiza arri spreddiki freemu wal-loda. To slohlu schinni draudsite eezehla ar lutteru palihdsi-bas lahdes peepalihdseshanu. Basnizas un slohlas ruhme tohp lihds schim pret ihres naudu dohta, tapehz tad gribb buhweht fawu ihpafchu nammu. Zaur labprahsigahm dahwanahm irr jau 25 tuhft. rubl. famesti, bet wiffas waija-dsibas gan fneegs pee 42 tuhft. Slohlas namâ jau irr appaksch junta un arri basnizas appaksch dalla irr jau no akmineem uszelta. Dauds jau irr darrihts, bet atleek wehl dauds darba. Tapehz tad ta luhgshana pee wisseem tizzi-bas beedreem nahkt palihgâ schai lutteru draudsitei, kurrâ lohzeeki strahdneeki un saldats un nahaga lautini buhdami, nephej weeni paschi few to deewanammu uftaifstees. S.

Daschadas sinuas.

No eekschsemnehm.

Sluddinafchanâs lassifect sinuu par mahju pahrdohfchanu Nowgorodas gubernâ Woldemara kunga muishas. Redafzija ka agrahk ta wehl taggad spreesch, ka zilwe-keem, kas dsenuahs, waj buhtu fainmeeki waj gahjeji, maifes tehwu semmê newarretu truhkt un ja teem irr nau-das, tad arri pee fawa semmes gabbala warr kluht. Ta-pehz wehlamees wiffupirms, lai laudis pahretikufchi un laimigi dsihwotu fawâ tehwu semmê un lai tee laiki wairs nenahktu, kur pehz fapnotas leelas laimes fweeschumâ grahbstijahs. Bet nebaht negribbam tapehz sinuu, ta to minnetu, faweht; zerram arri, ka laudis nu jau buhs paschi tik gudri un katru reis, kur gribb no schejenes schirtees, skaidri pahrllezinafees, waj teem tahs pee-dahwatas jaunâs dsihwes weetas derr waj ne. Minnetee semmes gabbali daudseem jau buhs pasihstami, jeb katram buhs weegli eepasihstami pehz tahm usdohtahm sinahm.

Preeksch teem jauntaifameem bahnuuscheem pee Bez-luzes, Rubbes un Moschaitkeem irr dauds materiala pee-weests, kaut gan ta nepastahwiga seema wiffu peewefchannu lohti aifkaweja, ta ka darba usnehmejem dauds nezerratu isdohfchanu rohдахs.

Ji Emburgas puffes. Seemas zefsch arri pee mums lohti wehlu eefahksh un wehl ahtraki beidsahs, ta ka lauzineeki, kam meschi tahlu, gluschi bes kurrama buhtu palikufchi, ja tuweenê kahds muishas ihpafchneeks ne-

buhthu kahdas 50 puhraweetas behrja mescha pahrdewis, kurfch nozirfts drihs malkas truhstumu ispildija. Daudseem no nodohmatahm ehku buhweschanahm tamdehl ween janostahj, ka waijadssigu materialu newarr peewest. Daschi pawaffaras wehstneschi muhs arri jau apzeemojuschi: zihruelis pirmeis skaidri un jauki 24. Februarã fawu dseefmu trillinaja; ap to paschu laiku arri pellekohs strafus un lihwites redsejahm.

Pahri deenu wehlahf braukdams redseju kahdã lautã gartahji — stahrku. Bet tas jau gan nebij no fchi gadda atreisotajeem, bet buhs no pagahjuscha gadda palizzis, jo weens no fchihis suggas gandrihs lihds seemasfwehtkeem pee mums tikka redsehts.

Zilweki irr spirgti un turrabs pee labbas wesselibas; lohpi, ihpafchi aitas, ar plauschu fehrqu weetahm stipri nihft. Wegner kunga pamahzischana pret scho kaiti muhsu apgabbalã mas ko palihdsejusi; laipni pateiktahs, ja kahds derrigakas jahles pret scho flimmibu sunnatu un zaur Latw. aw. gribbetu pasinnoht. J. D.

Pee **Rihgas** daugawã leddus jau 16. Merz bij til nestiprs, ka tik ko wehl kahjineeki spehja pahri kluht, bet tai deenã jau fahka laipu dehlus nemt noht. Pee Dinaburgas arri jau 16. Merz leddus bij fahzis eet, bet gabbalinu pagahjis atkal nostahjis.

— Ar bakku flimmibu eet us labbo pussi. Niswinnu nedetu bij 178 apflimmusch, winnu nedetu til 72.

— Pee wezzas zittadeles no-ahrdisch anas weetahm inscheneeri nemm pulweri palihgã, tã ka pilsehtneeki dabuja stiprus ribbeenus dsirdeht.

Rihgas-Zelgawas dselszella beedr. direkzija irr us 14. April nolikkusi to leetu, spreesst waj nebuhtu gahdajams, ka ta Zelgawas-Moscheitu lihniã taptu pagarinata lihds Taurogzei.

Behsterburga. Is pascha kunga un Keisara kanzelejas weena komissione spreesch par to leetu, kahdi likkumi buhtu dohdami, lai tohp aissargahs, ka muischu semmes gabbali rohku no roklas eedami, netohp par dauds masds gabbalos faskalditi.

Is apspreeschama karra deenesta likkuma. Kas leelu apgrehzi buhtu dehl fawas rehtes un teesibas saudejuschi netohp ne pee lohsefchanas nei deenestã peenemti. Fronte eestahjoht paleef lohzehtis fawã agrakã draudsẽ un paturra wissas sawas rehtes. Bicketneeki un referwneeki warr eestah walsts un pagastu amatõs. Kamehr fronte deen, irr atswabbinati no wissahm naudas- un zittahm nodohschanahm; bicketneeki irr atswabbinati us fawu bicketes laiku; referwneeki, no frontes nahkdami, tai pirmã referwas gaddã irr swabbadi no nodohschanahm. Kas frontes deenestã irr palikkusch par flimmneem un darba nespehziigeem un kam nau mantas nei usturretaju raddu, dabuhn no krohna il mehneschus 3 rubl.; kam jaleekahs no swescheem apkohptes, dabuhn 6 rubl. par mehnesi jeb tohp nabagu namnds usnemti. Familijas no bicketneekem un referwneekem, kas tohp karra laikã eesautti, tahs dabuhn, ja paschahm usturra truhft, 3 rubl. par mehnesi katra familija. No karrã krituschem jeb zaur karra bruhzehm mirruscheem, familijas taps apgahdatas.

Weefas wainas un faites ne-atswabbina no lohsefchanas, bet kas nummuru wilkusch un karra komissionẽ irahdabs par nederrigeem, tohp no deenesta atlaisti. Audsefni, kas preeksch desmita gadda peenemti, tapat padehki no patehwja waj pamahtes, kam nau pascheem dehla, tohp meesigeem behneem lihdsi skaititi. Familija tohp wissi tee lohzehtli par darba spehjneekem turreti, kas irr tai wezzumã no 18—55. gaddam, ja tik tee nau krophki jeb glusch flimmigi jeb nestahw frontes deenestã. Tee weenige darba spehjneeki no kattras familijas, kas tik kriht ohtrã un treschã lohsefchanas schkurrã, warr scho fawu rekti saudeht, ja tehws, mahte, jeb scho wezzaki, jeb ne-usauguschu kuratori peerahda, ka winni negahda par familijas usturru. Kad weenai familijai tas weenihgs mahjã palizzis darba spehjneeks suhd, tad ta warr atpakkal dabuht to lohzehtli, kas bij deenestã aissahjis. No 2 brahteem, kas weenã gaddã dsimmusch un abbeem pehz lohses ja-eet, tad tas ar augstako nummuru tohp militschahm (landsturmei) peeskaitihts. Swabbads palizzis brahtis warr par fawu brahtli eet frontes deenestã, ja nau wehl 26 g. wezs. Deenesta pa-ihnaschana zaur skohlas mahzibu wisseem teem, kas nau no kreemu dsimmuma, nahf par labbu tad, kad bes tahm skohlas mahzibahm wehl proht pa kreemiski faprattigi lassihht un rakstihht. Ratas semneeku kahrtas lohzehtis, kas tais gaddõs no 18—21. iset is draudses, dabuhn pass, kur ar bohftabeem eerakstihht tas gads, kurrã ja-eet pee lohsefchanas. Ja negull us flimneeku gultas, tad katram pascham jawelk fawa lohse. Lihds pat tam briedim, kur jaunee saldati meldahs us deenestu nospreestã weetã, teem jagahda pascheem par fawu usturru; meldejtões buhs buht labbã meefas un kahju apgehrbã.

Behsterburga. Pehz 1872. gadda norehkinuma walsts tulles eenahfchanas bijuschas 54 milioni (5 mil. wairahf ne kã 1871). No tam pee 5 milioni isgahjuschi us tulles amatu usturru. Starp tahm leetahm, kas tullu pawairojuschas ihpafchi minnamas tehja (13 $\frac{1}{2}$ mil. tulles), dsehreeni, drahnas, tabaka un maschines.

No **Taganrogas** (pee Alowas juhwas) raksta, ka tur jau Februara eesahkumã sneegs hijis pagallam un siltahm deenahm eestahjoht, warrejusch fahkt waffareja laukus apseht; taggad effoht jau wissi lauki apsehti, dahrsõs jau plaukstoht kohki; bet bihstahs nakts falnas, kas netruhts wis. S.

No ahrfemmem.

Wahzu krohna prinzis arween wairahf atspirgst un zerre, ka winsch warrehs lihds ar keisaru, fawu tehwu us Wihnes istahdes laikã braukt. Berlinẽ bij augsti weesi, kaut gan, lohti masi no anguma, no tablahs Japanas walsts, atsuhthi draudsihu mehleht pee Ciropas waldineekem. Scho briedi irr wehrã nehmuusch daschi no lutteru mahzitajeem Berlinẽ un Japaneeschu kungeem to luhgshamu preekschã nessusch, lai jel par to gahda, ka wissi tee likkumi, kas winnu walsti stahw pretti kristiteem, taptu nozelti? Kungi atbildejuschi, lai uftizsoht drohschi, ka Ciropas gaisma spihdeschoht drihs arri zaur Japanu. Scho atbildu nau wis demusch runnajoht,

bet kà kà pee wiinneem ta mohde, prohti wezzakais fahziz dseedaht un zitti dseedajufchi lihds tohs atbildas wahrdus.

— Wahzsemmes wezkattoli, kurrus pahwests kà neklaufigus behrnus atmett, taggad grihb us to fadohtees kohpà, ka warretu few ihpafchu biskapu iswehleht. Irr nodohmà nemti daschi professeeri.

Stuttgarte zaur kahdu masu fahtrihdi stary weenu fristigu saldatu un schihdu kaufmanni bij iszehlees tahds trohknis un dumpis, ka bij saldatu regimentes jafauz pulkà, jo laudis eestrazinati kitta schihdu bohdes un gribbeja schihdus sakaut pee nabadfibas.

Schweizè kattolu stribdes ar waldischanu eet wehl u preekschu.

Spanija stary republikaneescheem tee traktust fahk wirsrohku turreht un fahrtiba un meers tapehz it ne mas nespehj rastees. Tapehz tad arri Englante un zittas leelwalstis wilzina ar republikas apfweizinafchanu. Jo fo tur lai apfweizina? Kas sinn, waj nezil nedelàs nau attal zitta waldiba. Wahzsemme nojubtijufi karra kugus turp, fawus pawalstneekus apfargahht.

Italijas senatà bij tas ehmohts gaddijums, ka walstis aistahwi raudsija ar warru peedahwahht karra ministerim wairahl naudas, ne kà winsch preeksch karra spehla peepraffija. Attanzahs us to, ka Franzijai drihs buhschoht rohkas swabbadas un kas sinn, waj ia fo neudohma prett Italiju, tapehz tad wajagohht karra spehla.

Greeku semmè mirris 97 gaddus wezs gohda wirs generalis Ghurch. Winsch bij weens no teem, kas zitreis ar fawu dshiwibu gahja pa tai leetai, ka warretu Greeku walsti atpestiht no Turkijas un darriht par swabbadu walsti. Tapehz tad arri schi wihra wahrdstahw dahrgà peeminnà un fehniusch til lihds kà sinu dabujis par wiina mirschanu irr pawehlejis, ka wiffà Greeku semmè buhs truhweht pehz wiina.

Kamehr mihfu semmes dallà irr filta seema bijufi, tamehr attal Amerikà bij lohiti bahrga; ap Tschilagu un zittur irr ilgu laiku fals turrejees pee 26 un wairahl grahdeem.

Pafchà seemeli ap **Rolas** pilsehtu 9. Februar bijis leetus ar pehrkoni, bet jo wairahl laudis istrauzejufi semmes trihzešana, kas ap scho paschu laiku tur bijufi mannama. Laudis, kas tur tahdas breefmas nau peedshwojufchi, bijufchi lohiti isbedeti. Sunni kaukufchi, wehtra plohsijufees, pehrkons ribbejis, semme trihzejufi, basnizas muhri plihufchi un swehtahs bildes krittufchas semmè, dohmajufchi, ka nu irr pastardeena flahht.

Zil tahdi **walstis weetneeki**, kas wiffu fawu walsti aistahw kahdà sweschà semmè, dabuhn lohnes, par to warram lassitajeem to teitt. ka Franzijas weetneeks pee Englantes waldibas dabuhn preeksch isstichanas 80 tuhft. dahlderu, Kreewijas weetneeks Londonè 60,500 d., Austrijas w. 52,000 d., Wahzsemmes w. 36,000 d. Tahdeem augsteem kungeem no schihm naudahm ne til ween ka pascheem ja-isteeht, bet wiinneem irr daudsfahtrigi ja-

dohd lepnaš gohda mastites, fur usnemm paschus keisarur waj fehniurus; tahdi gohdi tad sinams arri maksadaudš naudas. S.

M a k s

preeksch Latweeschu awisehm, Safranowicz f. fuhthits no wiina wezza uniwersitetes drauga C. Woldemar.

Pehterburgà, 12. Merz 1873.

Zeenijams draugs!

Waj atninni, ka preeksch wairahl kà 16 gaddeem Tshapatà kohpà masà draugu pulkà kahdà waffarà tappa stary dascheem zitteem raksteem arri islassihts mans pirmas raksts par „latweeschu un iggaunu weillibu juhbras braufschanas amatà,“ un ka Tu biji **pirmas** no wiffseem, kas issauza, ka schi raksta mehrlis pateefi rahdoht us ihpafchi swarrigu walstis leetu. Tas wahrdst manni toreis lohiti eepreezinaja; pehz tam ar laiku, kà sinni, esnu drukkà islaidis wairahl kà 50 garrus un ihfus rakstus par juhbras leetahm, juhbras fshohlahm un latweeschu un iggaunu kuggofchanu. Pehdejos laifos mehs jau fahkam wairahl un wairahl tuwotees tam eefahkumà noliktam mehrlim. Widsemmè, fur 1864. g., 4 gaddus pehz mannas juhmallas ismefleschanas (1860. gaddà) tappa Mirafchu zeemà pee Wezz-Salazzes eetaisita pirmaja latweeschu un iggaunu juhbras fshohla*), jau taggad irr til daudš latweescheem un iggauneem peederriku andeles kuggu, kas brauz us tahlahm jo tahlahm juhrahm, ka juhbras leetai nu wajaga augtin augt, ja tiffkai drihs Widsemmè taps til pat daudš juhbras fshohlas eetaisitas, kà Kursemmè zaur zeeniga gubernatora kunga puhlinu jau irr eetaisitas. Widsemmè 1860. gaddà latweescheem un iggauneem peederreja tiffkai 2 diwmaftigi kuggi, kas us ahrsemmehm gahja; isgahjufchà waffarà teem jau peederreja 10 trihsmastigi un 26 diwmaftigi kuggi! Tif ahtri scheem juhmalneekem fshohla palihdseja kuggus eedabuht, un lai nu gan isgahjufchà ruddeni leelaja auka, kas Wahzsemme un Dahudš til daudš zeemus ispohstija, arri Widsemmes latweeschu un iggaunu juhbras brauzejem lihds 50,000 rublus fshahdes darrija, — tad tomehr jadohma, ka scho seem taps wairahl kuggu peebuhweti flahht, ne kà ruddeni pohstà gahja. Jo juhbras amats, pee kurra ismannigeem kuggu turretajeem eenahl ifgaddus 40 lihds 60 prozentes, eeneš daudš wairahl, ne kà katts zits amats, fo latweeschu warr aiffneegt.

Kursemmè wehl nau kuggofchana swejneeku un semneeku starpà eefaknojufees, laifam tadeht, ka pirmajàs schenes juhbras fshohlas (Wentepillè un Gipek pee Dunda-gas) tiffkai 1870. gaddà eefahze mahzihht. Abbas ohtas Kursemmes juhbras fshohlas preeksch latweescheem taggad

*) toreis bei wiffas fshohla walidshbas, fo gan Mirafschneekem apfshlju, bet newarreju eegabdahht, tadeht ka wiffi augti kungi miniterijas nan iceris atbildseja, rahdas fshohlas nederoht ne lam, jo semneeki un swejneeki irr jau fawus behrnus nebut ne'ubittschohht, sinadant, ka teem nau kuggi un nau nauda tohs buhweht. Te nu Widsemmes juhmalneeki fanahju pee mannis Pehterburgà kohpà un paschi famettahm pirmojehe 500 rublus preeksch fshohlas, ar kurru naudu kreentis fshohlmehers Dahl tiffkai riths seemas, duhschigi fshohlodamè jaune-lus un fshohla walidshbu gahddams.

tif fo irr eezeltas un wehl newarr it nebuht augfus doht. Reel-Gferè, fà taggad dabuju sinnabt finanzu ministerija, taps (Mohjas zeemà, fur es sehns buhdams, pirmo reis ar juhru eepastnohs un fahku par fuggeem, juhbras ffohlahm un ohsteem pahrdohmaht) drihs no waldischanas juhbras ffohla apstiprinata. Leepaja irr wahzu juh-ras ffohla. Tad nu Kursemmè drihs buhs 6 juhbras ffoh-las, un ar fcho ffohla gandrifs warr istift (wehl ap En-gureem, Irbes ohstu un Leepajas geldetu 3 ffohlas eetai-fht, tad isnahktu pawiffam 9 ffohlas). Bet Kursemme arri irr ta weeniga gubernà, fur tif dauds juhbras ffohlu jau atrohdahs, tadeht ta arri stahw taggad schinnè leetà wiffai plattai Kreewijai par labbu preekschismi. Wid-semmè irr diwi ffohlas: Nihgà un Minaschòs, Pehter-burgas gubernà lihdi schim tillai weena Lebescha zeemà; pee baltahs juhbras 3 ffohlas: Archangelstà, Kem pil-fehtà un Sumas pilfehtinà, pee Melnjuhbras Nikolaje-wà — tas irr lohpa 7 ffohlas. Pee schim laikam drihs peenahfs 3 jaunas: Kopscha zeemà ne tahl no Narwas, Gutmannsbachà ne tahl no Pernawas un Gurjewà pee Neal uppes ohsta, Kaspijas juhrmallà. Tad nu buhtu ahypus Kursemmes ar laiku 10 juhbras ffohlu un Kur-semmè ween 6. Bet pa wiffahm Kreewijas juhrmallahm wajaga ne 10, bet 100 juhbras ffohlahm buht, un tadeht taggad tohp eetaifita beedriba, kas ar fcho ffohlas leetu un wispahrigahm Kreewijas juhrneeku zenschanahm fahfs gruntigi darbotees. Isgahjuschá wassarà tappa loh-pmannu un fabrikantu fapulzè nospreests, fa tahda bee-driba irr lohti wajadfiga, un man tikka usdohts, pir-mohs liffumus preeksch schihs beedribas falikt. Taggad irr liffumi pilnigi isstrahdati un nesen jau augstai waldischanai preeksch apstiprinaschanas nodohiti. Pehterburgas un Maslawas birgermeisteri, abbu pilfehtu birschas pre-sidenti un dauds augstmanni nemm dallibu pee schihs bee-dribas, kas ar laiku eetaifihis nodaktas gar wiffahm muhsu juhrmallahm, lai tur ne ween leelmanni, bet arri massee juhbras brauzeji, sweijneeki un zitti warr weegli isteikt fawas dohmas par juhbras amata eeselfschanu un wajadfi-geem liffumeem, un lai schihs dohmas weegli warr aif-tikt pee zittu Kreewijas juhrneeku aushm, kas tad lohpa warrehs isteikt ar balsu wairumu, un list aug-stai waldischanai preekschà, kahdus liffumus un kahdas eeriktes preeksch juhbras leetahm geld eetaifihit, un kahdas nè. Tur sinams arri fuggu buhweschana un kapitalu fadabuschanana preeksch tam, passès liffumi, tukku un zit-tas nodohschanas, juhrneeku un ffohlenu grahmatu fa-gahdaschana, fuggu apdrohfschinaschanas beedribas un dauds tahdas leetas taps apspreestas un gallà isstrahdati liffumi un daschadas luhgschanas augstai waldischanai preekschà zelti.

C. Woldemar.

Generalis G. von Saks,

Kreewu warrenais karrà waddons pret Tschertsehem.

Bet wehl bij 10, 20 zittas tantas un tautinas, kas weenumehr drihs mannoht drihs pakluffu dumpejabs un lausahs Kreewu rohbeschòs jeb pohstidami labbumu teem, kas bij ar Kreewem draudfiba. Tur nu peetikka Saffam

arweenu buht nomohdà. Zaur isluhkeem winsch arweenu pee laika dabuja sinnabt, fur kas taifahs un eenaidneeki wehl nebij pilnam apbrunnosjuschees, te Saks jau bij klast un bahrgi fakahwa tohs, kas bij taunas dohmas prahta nehmuhschi. Kerra laime bij arweenu us Saffa pussi. Winna flawa bij tahlu zaur wiffu Kaukasiju dsirdama. Ar winna wahrdu baideja, winnu apdsee-daja simts dseesmas, kasaku seewas un meitas dseedaja no Saffa kerra darbeem. Bet fà winsch pats bij man-nihgs un gudrs kerra waddonis, fà arri wiffi wianna laudis roudsija wianna pehdas stah; kates kasahfs ee-ffattija to par fawu augstako usdemumu, idarriht kahdu flawenu darbu. Fà weenreis arri weens no is-luhkeem zaur fawu drohfschibu leelu palihdsibu isdarrija. Bij atkal dauds tuhkschichi Tschertseffu sabsedrojuschees un gribbeja brukt wirsa nupat taifamam zeetoksnim, fo pehz Saffa wahrda nosauza. Saks to idsirda, kad patlabban ar drudsi flims bij, bet nebij turams, nehma 1 rotu lihdi un gabja eenaidneekus schkaidiht. Bij pat-labban pusnachts. Weens no isluhkeem redsedams, fa Saffa kauschu faujina nespehz atstahweht pretti teelam eenaidneeku pulkam: Kluffitim pahrschreha eenaidneeku lehgeri un teem fawu: „Fo Zuhg gullat? Saks nahf ar ne-is-ffaitamu kerra spehku, ja negribbeet buht beigti, tad behdseet, behdseet!“ Isstramditi behga arri wiffi us mallu mallahm un tikka pawiffam fakanti. Saks til pehz dabuja sinnabt, kas winnam tur bij to palihdsesjis.

Saffa azzihm it nekas nepalikta apflehts, winna drohfschiba nesinnaja it ne no kahdas atdurfschanahs. Tais neskaitamas kauschanas winsch bij arri 7 schah-weenus dabujis, us weenas kahjas bij druzin jaklibbo, bet kad winsch sirgà sehdeja, tad til fawu: „Us preekschu! „Kamehr neweena eenaidneeka wairs preekschà ne-redseja.“ Sawus laudis winsch passina us to smalkako, kurrà weetà kates derr. No dabbas lohti labfirdihgs buhdams winsch fcho labfirdibu arri rahdija, zil ween til warredams; bet karrschanà ar tahdeem laudihm kah-dus tur atradda winnam bij zil daschu reis, ar noschelo-schanu, bet tomehr jadara, fo kerra waddona amats prassa. Kalneescheem bij tas eeraddums, fa winni kat-ram uswarretam eenaidneekam nogreesa galwu un to us-duhra us meeta. Birmaja laika Saks neleedsa arri fa-weem eeniknoteem kasakeem tapat atreebtees un to paschu darriht ar faweem eenaidneekem. Kas winnu tuwahf nepastina, tee turreja winnu daudsfahrt par zeetu neschehligu kungu, bet kad dabuja tuwahf eepashtees, tad redseja, fà bij muldijuschees. Weenreis pee winna us Kaukasiju bij noschthts kahds kungs, kas bij ar zittu us pistolehm gahjis un par to bij noschdihits us prastu saldatu. Tas nu trihzedams usnehma famu deenestu Kaukasija, bihdamees no bahrga Saffa. Winsch tappa Saffa preekschà wests un schis to jautaja, fur esseht kohrteli. Kad nu atnahzejs teiza, fa wehl nesinnohht fur apmestees, tad Saks tam teiza: Warri palikt te pat pee mums! un eerahdija tam istabim. Salrats nokuf-fis eet pee meeta, no rihta pamohdees reds, fa Saks rihta kurrès kluffinam eenahf tai istabà, fur winsch gul-

leja, un pee-eet pee lohga, kur putnu buhrkini un tur eeberr ehdamo un dšreenu putnimeem. Sweifchais to no mallas noraugahs un dohma fawâ prahâ; kas tâ mihligi ar tahm masahm Deewa raddibinahm apeetahs, tam newarr neschehlige firbâ buht. Un pehz eepasimees arri atradda, ka tâ bij. Kasaki winnu lohiti mihloja, faut gan winsch teem deefgan gruhthu darbu uslikka; zif daschu nakti teem bij pa 10 juhds, jano-freij, bet kur ar winnu gahja, tur nekad nepalikka kama, no truhkuma arri nesinnaja.

Arri paschi eenaidneeki kalnôs mihleja un zeenaja Saffu par winna prahâ gaischumu un nebailibu. Kad winsch kaufchanâ teem flahdi darrija, tad gan sinname tas mas patikka, bet pehz pabeigtas kaufchanahs neretti nahza zeemâ un gribbeja eepasimees ar tahdu karra kuugu, kas no bailehm it ne ko nesinnaja. Tahds bij kalneefchu azzis gohda wihrs, jo paschi arri us to dsinnahs. Winsch labprahit jau toreis mihleja jaukus johkus un tahdi winna weiklam garram karrâ brihdi pa simteem bij pee rohkas. Weenreis bij dauds firsti pee winna zeemâ. Winsch teem rahdija wiffadas leetas un maschines no schihm puffedem, sweschee tahdas ne kad nebij redsejuschi un bij teem ko brihnitees. Sais nemannoht bij pahri jauneem offizeereem pawehlejis, lai pakluffu iswell tahs lohdes no peelahdetajahm zeeminu pistolehm, kas us galdu bij faliktas. Kamehr brihdi zeemojahs ohtrâ istabâ, tas bij notizzis. Genahkufchi atpakkat apfehsh ap galdu un Sais fawus zeeminus janta: „Sakkeet man, preeksch lam Zuhâ tahs pistoles lihds nehfaheet, noschaut Zuhâ tatschu ar tahm newarreet ne us 10 fohlu.“ Firsti pusdufsmigi atbild, ka spehjoht ar fawahm pistolehm putninu nakti us sarrâ noschaut. Sais nostahjees winnu preekschâ fakka: Es derru ar Zums, ka manni te stahwoht nespehjeet trahpiht. Bet us to nu firsti nelikkahs peelaustees, jo bijahs winnu noschaut. Nu Sais nolikka fawu zeppuri un luhdsu lai schauj drohfschi. Weens no zeemineem pakehris fawu pistoli, laida to wakkâ un brihnumâ! Lohde nokriht pee schahweja kahjahm. (Sais nemannoht pasweeda). Zeppure weffela kâ bijufi. Nu nahk weens pehz ohtru schauj wiffi, bet zeppure stahw kâ nolikka. Sais paweebdamees fakka: ka schim effoht tahda fohla. Drihs isgahja pa wiffieem kalnu kaudihm ta wehst, ka Sais stahwoht ar welnu draudsibâ un spehjoht katru lohdi, ja gribb, apturreht. No ta laika winnu fakka wiffi bihtees kâ burwi.

(Us preekschu beigums.)

Weens pluffas flimmais.

Kursch lassitajs nepasihâ Bismarku, kurra wahrds eepihts Wahzsemmes gohda wainagâ us wiffieem laikeem? Arri to wiffi effam dsirdejusch, ka schim flawenam, gudram un spehzigam wihrum irx fawas leelas meefas wahjibas, jo pluffa to neganti mohza un tam leelas fahpes darra, tâ ka winnam lahgu pa lahgam ja-atwekkahs no darrifchanu nastahm un meerâ atspirigschana jamekle, ka warr tad atkal ar atjaunoteem spehkeem stuhreht tahlaki

Pruhfchu walstâ un wiffas Wahzsemmes fuggi. Bet kâ tas pee schihâ negantas pluffas nahjis, to gan wehl nesinnahs un gribbam te to pastahstiht. Tas bij 1846. gaddâ. Weenu wakkaru pehz noturretas simtras jahja flais leitnants ar fawu fullaini us fawu kohrteli Freiwaldâ. Zeksch gahja gar paschu esera mallu, fullaina firgs fakka flaisitees un jahjeis nepratta noturretees feg-lôs un krisdams nowehlahs eserâ, paschâ dsikkajâ weetâ. Leitnants ar lehzeenu bij no fawa firga semmê un ar johni eserâ eekschâ, kur fullainis nemahzedams peldeht jau taifjahs grimt dibbenâ. Ar spehzigu rohku to fagrahbis un ar wiffu spehku ar ohtru rohku airedams iswilla to mallâ. Leitnants bij sakaris bijis, kad dabuja lehkt aukfâ uhdeni un nu flapjsch lihds beidsamai wihliti feh-dahs us firgu un tahds jahja wehl weffelu stundu, kamehr kohrteli atfneedsa. Labbam darbam bij fawa alga, jo waldischana puschloja zilweka glahbeju ar medalli, bet raddahs arri nitns auglis, probti nejauka pluffa; fullainis irx wehl taggad dsihws, irx par awju gannu Warzinas muischâ. Leitnants kahpa arweenu augstakôs amatôs, kamehr beidsot tappâ — par wiffai pasfaulei pasihstamo firstu Bismarku, bet pluffa winnu ne-attahja, pawadda lihds scho baltu deenu. Dauds gohda sihmes puschko winna kruitis, bet flaisstis pahre daudsahm paleel tas masais medallis, ko winsch ne-aismirst uslahrt, un kas winnam atgahdina to brihdi, kur zilweku isglahba patâ nahwes breefmas eedams. Tâ tad arri winna pluffa irx gohda nastâ, ko nesâ. S.

Missiones dahwanas fanentas.

No Saldes dr.	30 rubl.	—	kap.
" Gaisu un Remtes dr.	13	"	—
" Durbes miff. fwehtl.	13	"	76
(bet tahm Zuhd. miff. dahw.)			
" Tukkuma latw. dr.	36	"	—
" Wahrmes dr.	8	"	—

R. Raeder,

Kuldigas wahz. dr. mahjitajs Kurs. miff. generalreferents.

Preeksch latw. furlmehnu fohlu Sallaspile eemakfati:

no Mendas dr. (2. dahw.)	4 rub.
" Wezz- un Jaun-Saules dr. (3 dahw.)	6 "
" Salgalles dr. (2. dahw.)	5 "
" Sezzes dr. (4. dahw.)	1 "
" Semmites dr. (2. dahw.)	11 "

pawiffam . 27 rub.

Jelgawâ, 19. Merz 1873.

R. Schulz,

Jelg. Latw. pilketa drauds. mahjitajs, Sallaspile furlmehno fohl. direktors no Kurs. puss.

Par finnu.

Lihds ar teem jaungaidameem karrâ deeneta liffumeem mums eewajigahs arri jaunu wahrdu, kas tahs deeneta schkiras noslome. Lapehz tad to te weeminam, ka ischkirim tâ: 1) Fronte jeb ihlats deenets; no ta warr tapit atlaists us bilketi. 2) Reserwa. 3) Ko pa kreewifli fang „opoltshenije“ jeb Wahzsemme par „Landsturm“ to falkim „militshas.“
Latw. aw. apgabatajs.

Labbibas un prieschu tirgus Zelgavā, 26. Merz,
Rihgā, 24. Merz un Veepajā, 17. Merz
1873. gaddā.

Rakfaja vār:		Zelgavā.	Rihgā.	Veepajā.
1/3	1/3 fēšetu. (1 pūru) rudzu . . .	2 r. 30 l.	2 r. 50 l.	2 r. 50 l.
1/3	" (1 ") kvešču . . .	4 " 25 "	4 " 50 "	4 " — "
1/3	" (1 ") mešču . . .	1 " 70 "	2 " 25 "	2 " — "
1/3	" (1 ") ausu . . .	1 " 20 "	1 " 45 "	1 " 20 "
1/3	" (1 ") zirņu . . .	2 " 40 "	3 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") rūpju rudzu milšu . . .	2 " 10 "	2 " 35 "	3 " — "
1/3	" (1 ") bīdželau . . .	2 " 70 "	4 " — "	4 " 50 "
1/3	" (1 ") kvešču milšu . . .	4 " 25 "	5 " — "	4 " 50 "
1/3	" (1 ") mešču putrainu . . .	2 " 70 "	3 " 75 "	3 " 10 "
1/3	" (1 ") kartofeti . . .	— " 70 "	1 " 15 "	— " 70 "

Rakfaja vār:		Zelgavā.	Rihgā.	Veepajā.
10	10 vudu (1 burīnu) ķena . . .	4 r. 75 l.	5 r. — l.	3 r. — l.
1/2	" (20 mārz.) svešta . . .	5 " 40 "	5 " 25 "	5 " — "
1/2	" (20 ") bēšes . . .	1 " 10 "	1 " 15 "	1 " 20 "
1/2	" (20 ") tabaka . . .	1 " 60 "	1 " 25 "	1 " 60 "
1/2	" (20 ") šķīstītu apriņu . . .	6 " — "	— " — "	— " — "
1/2	" (20 ") krotraa krahu . . .	2 " 40 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") krakka . . .	1 " 90 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	1 muzu līnu šēflu . . .	8 " 50 "	9 " — "	8 " — "
1	1 " šķītu . . .	11 " — "	11 " 50 "	11 " — "
10	10 vudu šarfanās šabls . . .	7 " 25 "	6 " 75 "	6 " — "
10	" baltas rūpias šabls . . .	7 " — "	6 " 75 "	6 " — "
10	" smaltas šabls . . .	6 " 75 "	6 " 75 "	6 " — "

Latv. Avīžu avgahdatājs: J. W. Sakranowicz.

Sludinašana.

11 augstāku teesu rāvēšļēšanām. rāvēšļēja Bauklas zēnibās mezarungē baron von Henking Rundables pagastā valdīšanā, wiffus pēc Rundables pēderīgus pagastā lohželus, kurri kaimu galwas nauu un maģasines jeb galwas labības beščīšanu par teem gāddeem 18⁰²/os, 18⁰³/os, 18⁰⁴/os, 18⁰⁵/os nebūtu aismafajuschi, wiffus ar tādu wajjadīgahm pēerabščīšanahm us 5. Mai f. g. usajināti šķeltan meldeetes.

Debt tam Rundables pagastā valdīšana zaur šču usajina wiffus apwafschā fozzitus pēe šchi pagastā pēderīgus pagastā lohželus kurri famas krohna nobohščīšanās par teem gāddeem 18⁰²/os, 18⁰³/os, 18⁰⁴/os, 18⁰⁵/os nau aismafajuschi, un rāšču dohmatu ka aismafajuschi ir 5. Mai f. g., kuršč pūr to weenigo iščlehgščīšanās termītu nolikts, šķelt ar kwitantscheem meldeetes, jeb žitadi taps tee paradi no wissneem ar iščlehsčīšanu pēdščīti.

- 1) Aite Dumpe, 16) Jahn Meestneel.
- 2) Kriščjahn Pirkšs, 17) Jandric Plubst.
- 3) Janne Jannsohn, 18) Guiraw Ruddolf.
- 4) Jacob Wannag, 19) Jahn Ketter.
- 5) Jahn Dumpe, 20) Martin Witzraumeel.
- 6) Jahn Budewih, 21) Kriščjahn Ischernai.
- 7) Jacob Albahrt, 22) Jahn Zomas.
- 8) Jacob Lusa, 23) Samuel Domas.
- 9) Martin Kaus, 24) Kriščjahn Beefals.
- 10) Aite Kriščschid, 25) Jahn Anstalt.
- 11) Jahn Bindischul, 26) Jahn Dubn.
- 12) Jandric Dubbing, 27) Jurre Raude.
- 13) Peter Bloeding, 28) Aite Pirkšs.
- 14) Jurre Dillum, 29) Jacob Straume.
- 15) Jandric Rumba.

Rundables pag. valdīšanā, 17. Merz 1873. (Nr. 103.) Pag. wezjal.: N. Rosmann. Pag. wald. štr.: Aischewsky.

No Wez-Platonē pagastā teefas teel sīnamā darčihis, ka 29. Merz f. g., debt wajjadīgās pēdščīščīšanas no labdi 45 rubl. f., no ta bijusča rentneka Wehtras muiščas jaunmahju Nr. IV. un V. S. Antonius; tepat weens labības swars un weens sēla pulkstenis ar lehdī taps pārdohiti. Ja ar šķīstītu diwāhm šetahm nepeestītu, teiktu parahdu to dehebt, tad tiks wehl weena gulta ar wiffahm gutas drāhnahm pārdohita.

Wez-Platonē, 15. Merz 1873. (Nr. 45.) Preeščšēhd.: A. Weiland.

No krohna Birschumuiščas pagastā teefas wiffi parahdu deheji un parahdu nehmeji ta nelaiķa Birschumuiščas Bullē krohohščīneka, Jurre Spohdre, zaur šču teel usajināti, famas dohnus un nemtus parahdus wiffuwēhlahf libof 3. April f. g. pēe šķīstītu pagastā teefas usdohit, jo wehlahf parahdu prāščīstīteem parahds hūbē jāsauwe un parahdneeti ar dubbulu malku tiks šrabpēti.

La atihāta nelaiķa Jurre Spohdra mantiba tiks 2. April f. g. wairahfšobščīšanā pārdohita, us kam pīrzejī teel usajināti. Birschu teefas nammā, 15. Merz 1873. Teef. preeščšēhd.: J. Kalmiški. Teef. štr.: A. Straus.

Bisgahstāki apstīrinātos Kursemmes uģunē- apdohščīnasčīšanas beedribās dīreščija daria zaur ščo fawēem beedribās lohželēem sīnamā, ka 1. Merz noturētā generalpūlē ir nospēēts: par teem trim gāddeem, no Jurgēem 1873 līhdī 1876 Jurgu deenai to apdohščīnasčīšanas cēmahsu ar 50 kap. fudr. pā-ugstīnāht var it mūščloščī rukt. fudr. no apdohščīnasčīšanas sūmmas; bet tas, kas tod wehl pēerabščītu, zaur pēhž-šdāščīšanu jāsedabu.

Zelgavā, 8. Merz 1873. Direktori: P. Drachenfels. Sekretēris: A. Pēng.

To 13. April 1873 pūdeēnā taps Dohbeles wahj mahjītāja muiščā 100 mehri rudzu un 50 mehri mešču maģasīnas labības zaur rāweščīščīšanu abruwē pārdohiti.

Dohb. wahj mahj. pag. waldīsch. 10. Merz 1873. (Nr. 15.) Pag. wezjal.: E. Frenberg. (S. W.) Štrihw.: Brubm.

Ar augstāku teesu atwehščīšanu taps no krohna Behrsmuiščas (Dohbeles arrihki) pagastā maģasīnas 600 mehri rudzu, mālatās dalkās, 26. April f. g. Behrsmuiščā us wairahfšobščīšanu pārdohiti.

Behrsmuiščas teef. nammā, 13. Merz 1873. (Nr. 100.) Pag. wezjal.: A. Schwan. Štrihw.: E. Reichmann.

No Kalnamuiščas pagastā teefas, Dohbeles arrihki, wiffi tee, kam labdās lūfīnas pēerāščīščīšanas pēe tabs atihāhtis mantas ta pēe Kalnamuiščas pēderīga nomīrusčā Jandric Baar būtu, teel usajināti, famas prāščīščīšanas diwi mehnešču laika, no apwafschā minnēnās deenas, šče usdohit, jo wehlahf newēnās wairē nekūhs klauschis. Tapat arri wiffēem teem, kurri tam nomīrusčāhm Jandric Baar to parahdu būtu pāitkuschī, teel pēerohdīnāhtis, tohs parahdus eefsch augščā minnēta laika šče pēerāhdit, žitadi tee kas tohs nosleht grībēds, pēhž kiffūweem klus šrabpēti.

Kalnamuiščas teef. nammā, 3. Merz 1873. (Nr. 32.) Preeščšēhd.: J. Brigderi. Štrihw.: M. Bergmann.

Bauklas pagastā teefa usajina wiffus parahd-neelus un parahda dewejus tabs nomīrusčāhs Ferrauščes Pūrwīšču mahju šālmneka māhtes Greete Pūrwīščke, ka tee ar fawahm parahdu pēerohdīšanahm un pēemelleščīšanahm wīwehščī līhdī 19. April 1873 pēe šķīstītu pagastā teefas pēedāhdās, ar to pēerohdīnasčīšanu, ka wiffi tee, kas minnēta iščlehgščīšanas termīnā nebūds pēemelleščīschēes, ar fawahm prāščīščīšanahm taps atrāditi un parahdu šlehpēji pēhž kiffūweem šrabpēti.

Bauklas teef. nammā, 8. Merz 1873. (Nr. 97.) Preeščšēhd.: Nibe. Štrihw.: Töpfer.

Bauklas pagastā teefa usajina wiffus parahd-neelus un parahdu dewejus ta nomīrusčāhs Pīlo- muiščas Būndschē mahju šālmneka Jacob Sab- bak, ka tee ar fawahm parahdu pēerohdīšanahm un pēemelleščīšanahm wīwehščī līhdī 19. April 1873 pēe šķīstītu pagastā teefas pēedohdās, ar to pēerohdīnasčīšanu, ka wiffi tee, kas minnēta iščlehgščīšanas termīnā nebūds pēemelleščīschēes, ar fawahm prāščīščīšanahm taps atrāditi un parahdu šlehpēji pēhž kiffūweem šrabpēti.

Bauklas teef. nammā, 1. Merz 1873. (Nr. 82.) Preeščšēhd.: Ribbe. Štrihw.: Töpfer.

No Wez-Platonē pagastā teefas teel sīnamā darčihis, ka 27. Merz f. g. ta atihāta man- tiba ka nomīrusčāhs Jahn-Platonēhs šālmneka Jahre Weidemann, no Stāndewēhn Leel- mahjāhm, turpat us wairahfšobščīšanu taps pārdohita. — Wehl wiffi tee teel usajināti, kurroem labdās parahdu prāščīščīšanas jeb labdās matfas- čīšanas pēe tabs atihāhtis mantības būtu, šemi tāmi par weenigu us to 19. April f. g. nos- tiktu termītu pēe šķīstītu pagastā teefas meldeetes, jo wehlahf newēnās netaps wairahf pēemēnis un tee parahdu nehmeji atkal ar dubbulu malku tiks šrabpēti.

Wez-Platonē, 15. Merz 1873. (Nr. 53.) Preeščšēhd.: A. Weiland.

No Degables pagastā waldīščīšanās zaur šču par šrau, ka pūdeēnā 16. April f. g. no Degables maģasīnes 500 mehri rudzu, 300 mehri mešču un 100 mehri ausu zaur wairahfšobščī- ščīšanu tiks pārdohiti. Kā pārdohščīšana notiks par to wārehs sīnu dabūst iščobščīšanas deenā. (Nr. 93.) (S. W.) Grendschu teefas nammā, 19. Merz 1873.

No Leel-Łuzes mahjītāja muiščas pagastā wal- dīščīšanās tohs sīnamās darčihis, ka no Leel-Łuzes mahjītāja muiščas maģasīnes 100 mehri rudzu un 80 mehri ausu 16. April f. g. us wairahfšobščīšanu tiks pārdohiti. Kā pārdohščīšana notiks, par to wārehs sīnu dabūst iščobščīšanas deenā.

Leel-Łuzes mahj. muiščā, 20. Merz 1873. (Nr. 23.) Pag. wezjal.: R. Krause. Pag. štr.: Resenthal.

Bramberga pagastā teefa zaur šču sīnamu barra, ka 2. un 3. April f. g. pulksten 8. no rihā Būmannu mahjās wairahfšobščīstīteem dāščādu mantiba pārdohēhs, ka: tirgus, lohjus, labību, mātas, rātras, širgu teefas, širvjus, šķēwēles un wehl žitās šālmneščības leetas.

Šalzarahwē, 17. Merz 1873. (Nr. 50.) Preeščšēhd.: A. Widdia. (S. W.) Teef. štr.: A. Wلمان.

Štīntmuiščā Leel-Salwē ir labda meeschu, abholkina un līnu šēkļa dabunāma. 3

Nowgorodâ pee Lubanê stanzijas pahrdohdamas waj isnohmajamas mahjas, I. Tigodas un II. Smerdinas upmallâ.

Rabdas 12—15 werites no leelajas Luban stanzijas (uf Pehterburg-Mastawas dšelszetu, 77 werites no Pehterburgas) irr pahrdohdamas, jeb, ja vitzjejt negadabe uf arendi isdohdamas appakschâ minnetas 12 pilnigi cetaitas mahjas, Tigodas gabalâ, ar labbi afsuhdoteem lauleem, ar ebfahm, pšawahm, gaimibahm un mešpeem. Par to pašču zekku, tiffai 4—6 werites tablahi, atrohdašs tahs 15 mahjas Smerdinas gabbalâ. — Lubanê stanzija, kur pilsehtiafch gruntejabs, kur darbs un pelna netrublft, kur fweestu un žittas prezes warr labbi pahrdoh, ja tohs negrihb weft uf netahko Pehterburgu (waj wešumâ par taifnu schofejas zekku 1 1/2 deenas brautdams, waj par dšelszetku 3 stundâs tur aiftidams un ja waitjadšhgs, wafatâ aikal mahja buhdams), Lubanê stahw tabdâ apriteki, kur taggad uf wišfahm pufšehm latweefchi dšiwu un labbi pahrtteef. Tuwu pee pašchâ stanzijas semme makfa 1—200 rubtus par defatinu (3 puhraweetahm), ja nerehšina pilsehtixa grunti, kur to arri par 500 waj 1000 rubleem tiffai knappi warr dabubt. — Wišaplahrt Lubanê waffarâ nomettahs bagati Pehterburgas eedšhwotaji šakumd; tee finnamš wiffu labbi aifmakfa. — Šchê Lubanê irr flohla 3 wallodâs, irr dakteris, apteeke, paste, bohdes. Latweefchu bafnizlungs atbrauz itgaddus uf wairahf reises no Nowgorodas pilsehta. — Par dšelszetku eet itdeen 6 reis kauschratu rindes uf Pehterburgas un 6 reis uf Mastawas pufsi; šchê latru reis awtahjabs pee ebfchanas.

Mahjas un semmes gabbalu aprakšifchana.

Wahrdš.	Seelums, puhraweetas.	Wehrtitas škadra naudâ, rublâs.	Zit affes upmals peedert.
		par puhraweetu.	pawiffam.
I. Tigodas gabbalâ.			
1) Andrišfon mahja	31 p. w.	6 1/2 rub.	200 rub. 80
2) Straus	84 "	10 "	840 " 180
3) Feltenihal	55 "	11 "	600 " 300
4) Schulz	74 "	8 "	600 " 120
5) Grünberg jaun.	90 "	11 "	1000 " 520
6) Grünberg wezzais	150 "	10 "	1500 " 360
7) Thalberg	48 "	12 1/2 "	600 " . . . . . 130 (+ 210)
8) Seeberg	39 "	9 "	350 " . . . . . (100)
9) Feldmann	60 "	8 2/3 "	500 " . . . . . (200)
10) Graumann	62 "	7 2/3 "	480 " . . . . . (200)
11) Platmann	75 "	9 "	675 " 200
12) Brachvogel	60 "	12 "	725 " 120
0) beš mahjahm	114 "	3 2/2 "	420 " . . . . . —
II. Smerdinas gabbalâ.			
13) Kahrstin	65 "	8 "	520 " 160
14) Schaefer	75 "	8 2/3 "	650 " 260
15) Rafsman I.	146 "	8 "	1170 " 350
16) Rafsman II.	66 "	7 "	460 " 120
17) Krazberg	107 "	7 "	750 " 100
18) Fschelur	63 "	7 "	450 " 200
19) Haberforn	75 "	5 1/3 "	400 " . . . . . (170)
20) Didrišfon	78 "	5 "	400 " . . . . . —
21) J. F. Leitendorf	80 "	5 "	400 " . . . . . —
22) Sembach	75 "	6 2/3 "	500 " . . . . . —
23) A. Weitneel	70 "	8 1/2 "	600 " 400
24) K. Weitneel	72 "	8 1/2 "	600 " 250
25) Urban	106 "	8 "	850 " 250
26) K. Leitendorf	65 "	7 "	450 " 80
27) J. Leitendorf	53 "	7 1/2 "	400 " 90
0) beš mahjahm	100 "	3 "	300 " . . . . . —
0) beš mahjahm	150 "	2 "	300 " . . . . . —

Peefihmešchana. Par Tigodas uppi (ar it jaušem faufšem kraitem) pawaffarâ brauz ar labbi leelahm prežu laiwahm pret štraumi uf Luban stanziju. Tigoda eekriht Wolchowos uppê, kas gallâ no-est uf Pehterburgu. Tahs mafakâs uppites: Rajna, Smerdina eestef Tigodê. — Maš malla preefšch turrinafchanas irr tiffai gabbalâs Nr. 18, 19, 20 un 22. Žittiem wišfeem irr malla uf ilgu laiku papilnam un dašcham netrublft arri buhwlehti. Keelakaja mahju eedšhwotaju dakla lihdš fšchim turreja 6—10 gohwju lohpš, beš tam širgus, aitas, zubas, tã ka laufi irr labbi eefuhdohiti. Semme leelakal daklat irr mahlaina, retti faulitaina. — Te fehj rubus, tweefšchus, meefšchus, aušas, linnus, kamneyes, štenus, puppas, šahda kartupekus, lahpoštus, wišfadas ohgas. Jaur jaurim latrâ mahja itaug pilnigi gadda ušturs uf lauleem. — Šlaujama gohwš enefš par fweestu meen it gaddus til daudš, žil ta irr pizjejam mafajufe. — Tohs mahjas plafšchus Nr. 5, 6 un 15 warr vitzjejt weegli dašliti wairahf daklâs un tur cetait-šht mafakas mahjas; tã ka latram isnahf upmallâ, lauku pladžis, pšawas un mefch. — Preefšch wišfeem mahju gabbaleem irr landfabrtes gattawas.

Wišfâs fšchis minnetas 27 mahjas nahf tadeht no jauna uf pahrdohschanu jeb arendi, ka wianu taggadeji eedšhwotaji, ušmušfiatati no weena wianu itarvâ, 8 gardus šchê weltl nodšhwojufchi un leelakai daklat it turrigi tappufchi, arri uf preefšchdeenahm nelo negrihb mafahf, kameht žitti latweefchi šchê aplabrtetas mušfchâs makfa itgaddus 50 kap. lihdš 1 rubl. par latru puhraweetu semmes arendu un pahrtteel it labbi. (Preefšch eedšhwofchanoš, t. i. mahju un lauku cetaitfchanas tohp šchê ka arri Kuršemmi un Wiššemmi tiffai 4 brihwgaddi rehšinat.) Gribbedams lai 1865. gaddâ atnahzejt, kas pa daklat Kuršemmi kalpi buhdami, bij maf pee fšehla, waretu papreefšch eekrtah labbu lohpju pulku u. t. j. pr. un tad fahft to pašchâ eefahftumâ nelihgju naidu par semmi ismakfahi un beš leela ušhšhuma semmi par ihpafchunu emantohf. — eš lihdš itgabhufcha gadda makfas nepageh-reju, lai gan man weens un ohtrâ teiza, ka manna til leela ušhšhiva uf faweeem tauteefšchcem warroht isnahf par launu un lahrdinafchaju. Un paieef arri atrohdašs, kas itgudroja, ka, ja fšchê laiku iswllidami man nelo nemakfahohf, tad weenreš man ušbrufšchohf parahda doweji (war kuru naidu fšchis semmes irr pirtas; semme tapfchoht ahtrumâ) lehti uf uštrupu pahrdohita un fšchê warrefoht warbuht par rubli puhraweetu semmes awirt (t. i. par tahdu naidu), ko žitti latweefchi fšchê Kreewu un wahžu mušfchneeltem par gaddu arendi makfa). Turklahf tee leelijahš škadri šimohf, ka wianeeim paitšhdeefchohf ar it teelu preeku dašchi warrenez, kam manni daufšahrtigi kreewu, wahžu un latweefchu rakšti, latweefchu taurai par labbu, kohrt reebj. Tã wišs bij deefgan labbi aprehšinahš, man, lihdš fšchim ne zaur rafšteem, ne zaur semmes pirtfchaju it nekahdu mantu ne-ekrtahufcham walgs litkafš jau ap faklu buht. Te nahze pašchâ pehdejâ šumbâ preefšch žerretas uštrupes man pašhštams kreewu fungs paitghâ, kam bij naudas pee rohfâs. Tam nu wajjaga to naidu (5000 rubl.) til drihs ka eefšehjams, atmakfahf, un tadeht tahs minnetas mahjas teel pahrdohitas, par til lehtu naidu. — Kas netapš pahrdohitas, tahs warrehs tapat neem uf arendi tã ap Lubani žittur noief. — Ka fšchini gabbalâ warr labbi ištift, irr rebfams jau no tam, ka no tahm 300 latweefchu familijahm, kas fšchê semmi uf arendi turr, neweens negrihb awalkat eet uf Kuršemmit; bet turpretti arneen weenahf jaunî laht (no Jaunpils, Keel-Ššeres un žittur). — Beš teem aprakšiteem gabbaleem weht irr pahrs ne leelu, ne-awštrahdatu wlatfchu pahrdohdami jeb isnohmajami.

Kas semmes pirtfchanas waj nohmafchanas deht no Mihgâs (zaur Pehterburgu) uf Lubanê stanziju atbrauz (pee kam išet 1 1/2 deenas laifš un 10 rubl. naudâs), laš lai pee-est pee manas mahfas, brušžite fahnis no zekka, 7 werites no Luban stanzijas, blakkam Ramžes zeemâ; turpat pa laifkam eš arri buhšchu fšchini pawaffarâ (lai gan jubras flohlu leela manni fšestin fšeešch dohtees uf Welluhuru).

Lai Deems dohd, ka pizjeju drihs gadditohš (dašch turrighš pilsehtmeefš te warr lehti fawam štrahdigan raddam semtohpam mahju eegahdohf), un ka ne želtohš leela nekława latweefchu wahrdam fšchini leetâ. Wairahf fšchê negribbu teift.

Ar rafšteem warr štanu jeb solmahtu par fšchô mahju pirtfchaju preefšchit Pehterburgâ adwofata fungam J. Friedmann, Wafeinajas eelâ 22. namnâ 2. kahrtel (Вассиная ул. д. 22, кв. 2) Pehterburgâ, 7. Meržâ 1873. gaddâ.

G. Woldemar.